Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0298

Diplomatieke strategie en geopolitieke samenwerking van de EU in het Arctisch gebied

Aanbeveling van het Europees Parlement van 26 november 2025 aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid betreffende de diplomatieke strategie en geopolitieke samenwerking van de EU in het Arctisch gebied (2025/2116(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien zijn eerdere resoluties over onderwerpen in verband met het Arctisch gebied, in het bijzonder zijn resolutie van 7 oktober 2021 getiteld “Het noordpoolgebied: kansen, zorgen en veiligheidsuitdagingen”[1],

– gezien het Verdrag van de Verenigde Naties van 16 november 1994 inzake het recht van de zee (Unclos),

– gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 13 oktober 2021 getiteld “Een sterker engagement van de EU voor een vreedzaam, duurzaam en welvarend noordpoolgebied” (JOIN(2021)0027),

– gezien de Overeenkomst van Parijs en het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering,

– gezien de Overeenkomst in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee, inzake het behoud en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht, aangenomen op 19 juni 2023,

– gezien de oprichting van de Raad van de Oostzeestaten,

---

1 PB C 132 van 24.3.2022, blz. 113.

– gezien de het verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende inheemse en in stamverband levende volken, aangenomen op 27 juni 1989,

– gezien de Overeenkomst ter voorkoming van ongereglementeerde visserij op volle zee in de centrale Noordelijke IJszee van 3 oktober 2018 (CAOF-overeenkomst),

– gezien de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volken,

– gezien het Spitsbergenverdrag (voorheen het Verdrag betreffende de Spitsbergen Archipel) van 9 februari 1920,

– gezien de verklaring van Ottawa over de oprichting van de Arctische Raad van 19 september 1996 (verklaring van Ottawa),

– gezien de drie juridisch bindende overeenkomsten die onder auspiciën van de Arctische Raad zijn onderhandeld, te weten de Overeenkomst van 12 mei 2011 inzake samenwerking bij opsporing en redding vanuit de lucht en op zee in het noordpoolgebied, de Overeenkomst van 15 mei 2013 inzake samenwerking bij mariene verontreiniging door olie, paraatheid en respons in het noordpoolgebied, en de Overeenkomst van 11 mei 2017 inzake de versterking van de internationale wetenschappelijke samenwerking in het noordpoolgebied,

– gezien de gezamenlijke verklaring na de top van de Europese Unie en Canada in 2025 getiteld “Enduring Partnership, Ambitious Agenda”,

– gezien de opening van het EU-kantoor in Nuuk, Groenland, op 15 maart 2024,

– gezien de toespraak van de premier van Groenland, Jens-Frederik Nielsen, in het Parlement op 8 oktober 2025,

– gezien artikel 121 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A10-0229/2025),

A. overwegende dat in het noordpoolgebied meer dan vier miljoen mensen met diverse culturen, gemeenschappen en economieën wonen en het gebied derhalve een zone van vrede moet blijven, met inachtneming van de biodiversiteit en kwetsbare ecosystemen ervan; overwegende dat constructieve samenwerking in het noordpoolgebied moet worden afgeschermd van de toenemende mondiale rivaliteit;

B. overwegende dat de EU al tientallen jaren actief is als speler met strategische belangen in zowel het noordpoolgebied als het ruimere

noordpoolgebied en er een fundamenteel belang bij heeft om een strategische bijdrage te leveren aan positieve resultaten op het gebied van de veiligheid, de sociaal-economische situatie en het milieu, met name door middel van multilaterale samenwerking;

C. overwegende dat Rusland zijn troepenopbouw in het noordpoolgebied heeft versterkt sinds zijn illegale aanvalsoorlog tegen Oekraïne; overwegende dat Russische militarisering, die gepaard gaat met een toegenomen Chinese aanwezigheid, de politieke en veiligheidssituatie in de regio heeft veranderd; overwegende dat Rusland een unilaterale en onwettige regeling heeft aangenomen voor de scheepvaart langs de noordelijke zeeroute (NSR), met inbegrip van de wet van 5 december 2022 die de doorvaart van buitenlandse oorlogsschepen beperkt, hetgeen aanleiding geeft tot ernstige bezorgdheid uit hoofde van het internationaal recht, met name het Unclos, en het risico met zich meebrengt dat de geopolitieke spanningen in het noordpoolgebied toenemen;

D. overwegende dat het gebruik van het noordpoolgebied voor militaire doeleinden toeneemt, terwijl de internationale regelgevingskaders voor wapenbeheersing, met inbegrip van kernwapens, worden verzwakt, met name door de acties van totalitaire en autoritaire regimes zoals Rusland;

E. overwegende dat een strikte eerbiediging van de territoriale integriteit en het internationaal recht – in het bijzonder het Unclos en de verdragen van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) – van essentieel belang is voor het behoud van het noordpoolgebied als een veilige en stabiele regio; overwegende dat de IMO de leidende mondiale autoriteit is op het gebied van maritieme veiligheid en milieubescherming, en dat haar wettelijk bindende verdragen en vrijwillige richtlijnen wereldwijd van toepassing zijn, ook in het noordpoolgebied;

F. overwegende dat in alle beleidsmaatregelen inzake het noordpoolgebied rekening moet worden gehouden met de uiteenlopende realiteiten in de regio, met inbegrip van de verschillende governancesystemen, rechtskaders, infrastructuurcapaciteit en sociaal-economische omstandigheden;

G. overwegende dat de Arctische Raad het forum bij uitstek is voor circumpolaire samenwerking; overwegende dat drie EU-lidstaten en twee leden van de Europese Economische Ruimte (EER) deel uitmaken van de Arctische Raad en dat zeven leden daarvan NAVO-lidstaten zijn;

H. overwegende dat de Arctische Raad, hoewel die gebaseerd is op vrijwillige verbintenissen en geen bindend gezag heeft, constructieve samenwerking en verschillende bindende overeenkomsten heeft

bevorderd; overwegende dat zijn beperkte mandaat zijn vermogen verkleint om grote uitdagingen aan te pakken, zoals milieurampen of oplopende geopolitieke spanningen, die de status van het noordpoolgebied als regio met weinig spanningen zouden kunnen bedreigen; overwegende dat als gevolg van de niet-uitgelokte aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne politieke bijeenkomsten van de Arctische Raad zijn opgeschort, hetgeen het vermogen van de Arctische Raad om zijn mandaat uit te voeren en naar behoren te functioneren, ondermijnt;

I. overwegende dat er geen vooruitgang is geboekt met betrekking tot het verzoek van de EU om volwaardig waarnemer te worden bij de Arctische Raad;

J. overwegende dat de kloof tussen arctisch Groenland, IJsland en het Verenigd Koninkrijk (GIUK-kloof) een strategische corridor vormt die het mogelijk maakt het scheepvaartverkeer te controleren en hybride dreigingen op te sporen; overwegende dat de toetreding van Finland en Zweden tot de NAVO de arctische oriëntatie van het Bondgenootschap heeft verdiept en zijn positie in de regio zal versterken;

K. overwegende dat het noordpoolgebied drie keer sneller opwarmt dan het mondiale gemiddelde, waardoor het ijsverlies versnelt en de klimaatstabiliteit van onze planeet wordt bedreigd; overwegende dat het zomerzee-ijs snel verdwijnt, hetgeen leidt tot de grootschalige vernietiging van habitats en een afname van populaties van soorten die afhankelijk zijn van sneeuw en ijs;

L. overwegende dat de NAVO in 2022 heeft erkend dat de klimaatverandering een allesbepalende uitdaging en een vermenigvuldiger van bedreigingen is met ingrijpende gevolgen voor de veiligheid en militaire operaties, ook in het Hoge Noorden, en het Hoge Noorden heeft aangeduid als een regio van strategisch belang waar het vermogen van Rusland om de door de bondgenoten opgebouwde versterkingen en de vrijheid van scheepvaart over de Noord-Atlantische Oceaan te verstoren een directe uitdaging voor het Bondgenootschap vormt; overwegende dat het noordpoolgebied kan worden beschouwd als een belangrijk gebied voor de samenhang tussen klimaat en veiligheid; overwegende dat de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs en de Europese Green Deal noodzakelijk blijft om de ergste gevolgen van klimaatverandering te voorkomen;

M. overwegende dat het ontdooien van de permafrost een grensoverschrijdende bedreiging vormt voor de veiligheid, het milieu en de biologie vanwege de vernietigende gevolgen ervan voor de infrastructuur, het vrijkomen van methaan dat schadelijk is voor het klimaat, het opnieuw opduiken van sluimerende en onbekende virussen en bacteriën, en de bijdrage ervan aan verstoringen van weerpatronen binnen en buiten Europa; overwegende dat de

onderzeese permafrost in het Arctisch plat van Oost-Siberië ook een bron van methaanemissies kan worden;

N. overwegende dat de afname van het zee-ijs wereldwijd voor meer belangstelling voor het noordpoolgebied en zijn hulpbronnen zorgt; overwegende dat met name de snelle terugtrekking van het zee-ijs seizoensgebonden en mogelijk het hele jaar door commerciële corridors opent, zoals de NSR, de Noordwestelijke Doorvaart en een mogelijke toekomstige transpolaire route, die de mondiale handelsstromen zouden kunnen hervormen en tegelijkertijd grote uitdagingen op het gebied van milieu, veiligheid en governance voor het noordpoolgebied met zich mee zouden kunnen brengen; overwegende dat barre weersomstandigheden, beperkte opsporings- en reddingscapaciteiten, hoge verzekeringskosten en onopgeloste kwesties met betrekking tot de internationale juridische status van deze nieuwe zeeroutes grote belemmeringen vormen voor de volledige verwezenlijking ervan, en dat veel belanghebbenden eisen dat deze routes worden behandeld als onderdeel van de gemeenschappelijke natuurlijke rijkdommen;

O. overwegende dat veranderingen in het noordpoolgebied als gevolg van de klimaatcrisis onlosmakelijk verbonden zijn met Europa; overwegende dat hogere temperaturen, een stijgende zeespiegel, een afnemende biodiversiteit en extreme weergebeurtenissen gevolgen hebben voor de mensen en ecosystemen in Europa, hetgeen de noodzaak onderstreept van op kennis en wetenschap gebaseerd beleid waarbij lokale Arctische gemeenschappen en onderzoeksinstellingen betrokken zijn;

P. overwegende dat Rusland zijn militaire aanwezigheid en infrastructuur in het noordpoolgebied flink heeft uitgebreid en daarmee de regionale spanning op militair vlak heeft verhoogd; overwegende dat het Russische concept inzake buitenlands beleid van 2023 het noordpoolgebied aanmerkt als een van de prioritaire regio’s van Rusland; overwegende dat de militarisering van het noordpoolgebied indruist tegen de geest van samenwerking die tot dusver kenmerkend is geweest voor de betrekkingen tussen de staten in het noordpoolgebied;

Q. overwegende dat de verdieping van de samenwerking tussen China en Rusland in het noordpoolgebied, door middel van gezamenlijke energieprojecten, investeringen in infrastructuur en scheepvaartondernemingen langs opkomende noordpoolroutes, een geopolitieke as van exploitatie van hulpbronnen en beperkte toegang dreigt te consolideren, ten nadele van de kustgemeenschappen en de inheemse bevolking in het noordpoolgebied en mondiale milieuwaarborgen; overwegende dat de schendingen door Rusland van de soevereiniteit en territoriale integriteit van buurlanden, in combinatie met zijn belemmering van de scheepvaart in de Zee van Azov, de Zwarte Zee en de Oostzee, aanleiding geven tot ernstige

bezorgdheid waarmee rekening moet worden gehouden bij elke beoordeling van de vooruitzichten voor het in stand houden van een vreedzaam samenleven in het noordpoolgebied;

R. overwegende dat met name Rusland zijn infrastructuur in het noordpoolgebied versterkt met de bouw en inzet van de universele, met atoomenergie aangedreven ijsbreker Tsjoekotka (Project 22220) als onderdeel van zijn bredere programma om het hele jaar door scheepvaart langs de NSR te garanderen; overwegende dat Rusland extra ijsbrekers bouwt om zijn strategische ambities in het noordpoolgebied te ondersteunen;

S. overwegende dat op satellietbeelden uit 2023 een aanzienlijk aantal nieuwe gebouwen en nieuwe infrastructuur zien was op Nova Zembla, een afgelegen Arctisch eiland dat Rusland in het verleden heeft gebruikt om kernwapens te testen; overwegende dat dergelijke ontwikkelingen grote bezorgdheid wekken over hernieuwde nucleaire activiteiten in het noordpoolgebied en de gevolgen daarvan voor de regionale veiligheid en de milieuveiligheid; overwegende dat de uitbreiding van de militaire bouwwerkzaamheden door Rusland, onder meer op het eiland Wrangel, dat op de werelderfgoedlijst van Unesco staat en een natuurreservaat is, aanleiding geeft tot ernstige bezorgdheid op het gebied van milieu, veiligheid en wetgeving;

T. overwegende dat Rusland in maart 2024 een besluit heeft aangenomen tot uitbreiding van de Arctische zone van de Russische Federatie met de gemeentelijke districten Berezovski en Belojarski in de autonome okroeg Chanto-Mansië-Joegra; overwegende dat deze uitbreiding deel uitmaakt van de strategie van Rusland om de federale controle over natuurlijke hulpbronnen te verstevigen, zijn territoriale claims te versterken en investeerders aan te trekken door middel van stimulansen in het kader van bijzondere economische zones;

U. overwegende dat Rusland de hybride dreigingen in het noordpoolgebied, waaronder cyberoperaties en het verstoren van gps-signalen, heeft geïntensiveerd; overwegende dat de verouderde en slecht onderhouden Russische “schaduwvloot”, die onder goedkope vlag opereert om internationale sancties te omzeilen, in toenemende mate de Arctische wateren gebruikt, hetgeen aanzienlijke milieu-, veiligheids- en beveiligingsrisico’s inhoudt voor deze kwetsbare regio;

V. overwegende dat China zichzelf heeft uitgeroepen tot een “bijna-Arctische staat”, een “Arctische Zijderoute” heeft aangekondigd als een uitbreiding van zijn Nieuwe Zijderoute en zijn voetafdruk ten noorden van de noordpoolcirkel gestaag en snel vergroot, onder meer door investeringen in Russische bedrijven; overwegende dat China in zijn witboek over nationale veiligheid in het nieuwe tijdperk

uit 2025 naar “polaire veiligheid” verwijst als onderdeel van zijn alomvattende nationale veiligheidsconcept;

W. overwegende dat de eigen aanmerking door China van het land als “bijna-Arctische staat” misleidend is en geen juridische grondslag heeft, noch voorrechten of rechtvaardiging voor een militaire aanwezigheid in het Hoge Noorden; overwegende dat China zijn militaire en politieke bereik heeft verhuld onder de dekmantel van wetenschappelijk onderzoek, aangezien Chinese onderzoeksfaciliteiten in het noordpoolgebied, zoals het Yellow River Station in Svalbard en het China-Iceland Arctic Science Observatory in Kárhóll, potentiële toepassingen voor tweeërlei gebruik hebben; overwegende dat de Chinese kustwacht in oktober 2024 beweerde voor het eerst de Noordelijke IJszee te zijn binnengevaren tijdens een gezamenlijke patrouille met Rusland, hetgeen nog meer duidt op een gecoördineerde inspanning van China en Rusland om hun strategische voetafdruk in het Hoge Noorden uit te breiden;

X. overwegende dat verschillende Europese landen de afgelopen jaren pogingen tot Chinese verwerving van gevoelige Arctische infrastructuur hebben geblokkeerd om redenen van nationale veiligheid, waaronder het besluit van Denemarken van 2016 om de aankoop van de scheepsbasis Grønnedal in Groenland te blokkeren, het besluit van Finland van 2018 om de aankoop van de luchthaven van Kemijärvi nabij een militaire zone te blokkeren, en het besluit van Noorwegen van 2024 om de verkoop van Søre Fagerfjord aan Chinese kopers stop te zetten;

Y. overwegende dat Rusland en China de afgelopen jaren hun samenwerking in het noordpoolgebied hebben verdiept door de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst voor de kustwacht, het uitvoeren van gezamenlijke militaire oefeningen, zoals “Ocean-2024” en “Pacific Patrol-2024”, in de buurt van het noordpoolgebied, en technologische en scheepsbouwprojecten en nieuwe handelscorridors langs de NSR, waardoor hun strategische afstemming in het Hoge Noorden is versterkt; overwegende dat China, ondanks de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, de Arctische samenwerking met Rusland heeft voortgezet, waarbij China nu de investeringen doet die westerse ondernemingen niet langer doen naar aanleiding van de sancties die het Westen vaststelde na de grootschalige invasie van Oekraïne door Rusland;

Z. overwegende dat China met een vrachtschip een expresroute naar Europa door het noordpoolgebied test om een regelmatige dienst in te stellen via de Russische NSR, wat meerdere havens in Azië en Europa met elkaar zou verbinden;

AA. overwegende dat de aanpak van de Verenigde Staten ten aanzien van het noordpoolgebied zich ontwikkelt in de richting van een

grotere betrokkenheid, voorafgegaan door een aantal betreurenswaardige verklaringen inzake Groenland;

AB. overwegende dat inheemse volkeren en lokale gemeenschappen over onvervangbare traditionele kennis beschikken, als primaire hoeders van arctische ecosystemen fungeren, en al onevenredig zwaar worden getroffen door klimaatverandering, sociaal-economische marginalisering, en schade aan het milieu, terwijl ze tegelijkertijd vaak uitgesloten blijven van besluitvormingsprocessen; overwegende dat er onder Europese beleidsmakers brede overeenstemming bestaat dat inheemse volkeren meer moeten worden ondersteund en dat hun belangen een hogere prioriteit moeten krijgen in de beleidsvorming, en dat er tegelijkertijd voor moet worden gezorgd dat hun op de gemeenschap gebaseerde kennis wordt geëerbiedigd en in aanmerking wordt genomen bij alle beleidsontwikkelingen; overwegende dat de Arctische Raad belangrijke stappen heeft gezet om deze kwestie aan te pakken;

AC. overwegende dat Denemarken, Zweden en Finland ondertekenaars zijn van de verklaring van Ottawa van 1996, wat hun inzet voor het welzijn van de bewoners van het noordpoolgebied bevestigt, met inbegrip van de erkenning van de bijzondere relatie en de unieke bijdragen van inheemse volkeren en hun gemeenschappen, en waarin de traditionele kennis van de inheemse bevolking wordt erkend en erop wordt aangedrongen dat zij volledig worden geraadpleegd en bij de besluitvorming worden betrokken;

AD. overwegende dat de Arctische gebieden van de EU fungeren als toegangspoort tot haar betrokkenheid en aanwezigheid in het bredere noordpoolgebied, door middelen te verstrekken voor Europese strategische autonomie en tegelijkertijd tegemoet te komen aan lokale belangen, zoals de toenemende vraag naar natuurlijke hulpbronnen en de rechten van inheemse bevolkingsgroepen; overwegende dat de steun van de EU in het kader van het cohesiebeleid, Interreg, Horizon Europa, en plattelandsontwikkelingsprogramma’s voor gebieden zoals de dunbevolkte gebieden in het noorden en netwerken zoals het forum van burgemeesters van het noordpoolgebied en de Arctic Six van cruciaal belang is voor de Arctische belangen van de EU;

AE. overwegende dat initiatieven zoals de top van inheemse Sami uit het Europees-Arctische Barentszzeegebied in het Europees Parlement in 2023 de samenwerking met de Sami-gemeenschap verder kunnen versterken;

AF. overwegende dat Groenland in de periode 2025-2027 namens het Koninkrijk Denemarken het voorzitterschap van de Arctische Raad waarneemt, hetgeen een cruciale kans is voor het versterken van inclusieve, op regels gebaseerde governance van het noordpoolgebied;

AG. overwegende dat de strategie van Groenland erin bestaat zijn diplomatieke vertegenwoordiging wereldwijd te versterken, met inbegrip van plannen om kantoren te openen in Ottawa en New York, met behoud van zijn vertegenwoordigingen in Washington, Peking, Reykjavik en Brussel; overwegende dat het strategisch belang van de Amerikaanse ruimtebasis Pituffik in Groenland van essentieel belang is voor het afweersysteem tegen raketten van de NAVO en haar toezicht op ruimteactiviteiten;

AH. overwegende dat de EU na herhaalde aanbevelingen van het Parlement uiteindelijk in maart 2024 een EU-kantoor heeft geopend in Nuuk, hetgeen haar diplomatieke aanwezigheid versterkt en een nauwere samenwerking met Groenland bevordert; overwegende dat de EU en de Faeröer overeenstemming hebben bereikt over een versterkt partnerschap, met inbegrip van samenwerking op gebieden zoals visserij, klimaat en andere strategische kwesties;

AI. overwegende dat steeds meer partijen hun oog laten vallen op de grondstoffen (koolwaterstoffen, zeldzame aardmetalen, visbestanden, enz.) die in ruime mate in het noordpoolgebied voorhanden zijn, wat betekent dat er behoefte bestaat aan strikte duurzaamheidsnormen en een billijke verdeling van de baten;

AJ. overwegende dat het noordpoolgebied over diverse energiebronnen beschikt die van cruciaal belang zijn voor de groene en de digitale transitie van de EU, met inbegrip van groene waterstof-, waterkracht-, wind- en geothermische energie, die kunnen helpen om de energiemix van de EU te diversifiëren en te decarboniseren; overwegende dat strategische investeringen noodzakelijk zijn om de beschikbaarheid van kritieke grondstoffen te garanderen die van essentieel belang zijn voor het concurrentievermogen van de industrie en het defensievermogen van de EU;

AK. overwegende dat initiatieven zoals Polar Connect en het “Vision 2030”-concept veerkrachtige trans-Arctische onderzeese kabelroutes voor ogen hebben waarmee Groenland en IJsland met continentaal Europa worden verbonden; overwegende dat dergelijke projecten kwetsbaar zijn voor hybride dreigingen van kwaadwillende actoren zoals Rusland en China;

AL. overwegende dat de ontwikkeling van onderzeese Arctische glasvezelkabels die Europa met Japan en Zuid-Korea verbinden een strategische mogelijkheid biedt om veilige snelle digitale connectiviteit te verbeteren, de digitale soevereiniteit van de EU te versterken en de samenwerking tussen de EU en Azië te verdiepen; overwegende dat de bescherming van onderzeese kabels en pijpleidingen, communicatiesystemen en vervoerscorridors in het noordpoolgebied van fundamenteel belang is voor de digitale, energie- en economische veiligheid van de EU en de EER;

AM. overwegende dat Groenland, IJsland en Noorwegen de grootste duurzame visserij in het noordpoolgebied beheren en dat de regio expertise opbouwt op het gebied van biotechnologie en innovatie, die van vitaal belang zijn voor de voedselzekerheid, de blauwe economie en het wetenschappelijk leiderschap van de EU; overwegende dat het Unclos bepalingen bevat over de rechten, plichten en verantwoordelijkheden van staten om te waarborgen dat milieuoverwegingen worden geïntegreerd;

AN. overwegende dat het economisch potentieel van het noordpoolgebied niet beperkt is tot natuurlijke hulpbronnen, maar zich ook uitstrekt tot sectoren als duurzaam toerisme, ruimtetechnologie en infrastructuur voor datacentra, en dat dit de EU kansen biedt om strategische partnerschappen te ontwikkelen die gebruikmaken van de unieke geografie van het gebied, de hernieuwbare energiebronnen en de nabijheid van belangrijke bondgenoten;

AO. overwegende dat het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” betrekking heeft op het niet ondersteunen of uitvoeren van economische activiteiten die ernstige schade toebrengen aan milieudoelstellingen, in de zin van artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852[2];

AP. overwegende dat de energieverbindingen met het noordpoolgebied, met inbegrip van de invoer van olie en gas uit de Noorse Barentszzee, het vervoer van vloeibaar aardgas (lng) per schip via Arctische scheepvaarroutes tijdens de overgangsperiode naar de energieautonomie van de EU, de export van hernieuwbare energie en het potentieel op het gebied van groene waterstof uit IJsland en Groenland, door de EU gesteunde infrastructuurprojecten zoals onderzeese kabels en pijpleidingen, en samenwerking op het vlak van onderzoek en innovatie met het oog op duurzame ontwikkeling, van cruciaal belang zijn voor de energiezekerheid en de toekomstige economische ontwikkeling van de EU en om investeringen in de lokale economieën en infrastructuur van het noordpoolgebied te waarborgen; overwegende dat betrouwbare energiepartners en -leveringen van cruciaal belang zijn om algemene veiligheid te bereiken, zoals blijkt uit de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de daaropvolgende energiecrisis;

AQ. overwegende dat het noordpoolgebied te kampen heeft met een tekort aan infrastructuur, waardoor de lokale bevolking en anderen in een nadelige positie verkeren; overwegende dat de ontwikkeling van multifunctionele infrastructuurprojecten zou kunnen helpen om

---

[2] Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

zowel deze tekortkomingen als bredere veiligheidsuitdagingen aan te pakken;

AR. overwegende dat nieuw gebouwde en geplande terminals voor lng, met name drijvende opslag- en hervergassingsinstallaties waartoe EU-lidstaten zich de afgelopen jaren hebben verbonden, een essentiële toegangspoort voor Noors lng verschaffen en de diversificatie en voorzieningszekerheid verder versterken; overwegende dat de verdere ontwikkeling en de vervaardiging van ijsbrekers van cruciaal belang zijn voor de exploratie en veiligheid van het noordpoolgebied, en dat Finland in dit verband over bijzondere deskundigheid beschikt;

AS. overwegende dat door de EU gefinancierd onderzoek, partnerschappen in het kader van Horizon Europa, en satellietdiensten van Copernicus essentiële data opleveren voor veiligheid, klimaatbestendigheid, navigatieveiligheid, en milieubeheer in het Hoge Noorden;

AT. overwegende dat veilige, veerkrachtige en autonome satellietverbindingen een strategische troef vormen voor het waarborgen van communicatie, het verbeteren van het omgevingsbewustzijn, het beschermen van kritieke infrastructuur en het versterken van het vermogen van de EU om hybride en conventionele dreigingen in het noordpoolgebied te voorkomen, tegen te gaan en erop te reageren;

AU. overwegende dat ruimtetechnologieën, met inbegrip van positionering, navigatie, aardobservatie en satellietcommunicatie, essentieel zijn voor omgevingsbewustzijn, milieumonitoring en connectiviteit in het noordpoolgebied; overwegende dat de geografische ligging van Noorwegen en zijn faciliteiten zoals de ruimtehaven Andøya en het programma “Arctic Satellite Broadband Mission” kritieke infrastructuur bieden ter ondersteuning van de belangen van de EU en onafhankelijke Europese toegang tot de ruimte mogelijk maken; overwegende dat een nauwere samenwerking met Noorwegen op het gebied van ruimtevaartvermogens van vitaal belang is om de EU-strategie voor het noordpoolgebied en de veiligheid van de EU te bevorderen;

AV. overwegende dat de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) een centrale rol speelt in de vormgeving en coördinatie van het Arctisch beleid van de EU;

1. beveelt de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid aan:

   a) de toenemende militarisering van het noordpoolgebied te veroordelen, met name als gevolg van de vergaande militaire herstructurering van Rusland, waaronder de oprichting van het

Maritime Collegium, die, in combinatie met de duidelijke belangstelling van China voor het gebied, de regionale spanningen verder heeft doen oplopen en de regionale stabiliteit heeft ondermijnd;

b) de groeiende strategische belangstelling van China voor en zijn activiteiten in het noordpoolgebied in het kader van de Arctische Zijderoute nauwlettend te volgen; te erkennen dat de door China uitgesproken ambitie om tegen 2030 een “grote poolmacht” te worden en de uitbreiding van zijn aanwezigheid door middel van onderzoeksmissies, investeringen in strategische infrastructuur en partnerschappen voor tweeërlei gebruik de gevestigde governancebeginselen op de proef kunnen stellen;

c) rekening te houden met alle potentiële dreigingsscenario’s in verband met de situatie in Oekraïne, waaronder de mogelijke versterking van de Russische aanwezigheid in het noordpoolgebied als gevolg van een mogelijk bevroren conflict in Oekraïne; daarom EU-sancties tegen technologieën voor tweeërlei gebruik die bestemd zijn voor de militaire expansie van Rusland in het noordpoolgebied volledig uit te voeren, en tegelijkertijd de betrokkenheid van Oekraïne bij de Arctische governancestructuren te steunen, met inbegrip van het vooruitzicht op de status van waarnemer in relevante fora; de sancties tegen vaartuigen van de schaduwvloot die goedkope vlaggen gebruiken om sancties in het noordpoolgebied te omzeilen, aan te scherpen; de monitoring en handhaving daarvan te verbeteren, onder meer door middel van internationale samenwerking om ervoor te zorgen dat havens en verzekeringsmaatschappijen dergelijke vaartuigen op een zwarte lijst plaatsen; vlaggenstaten volledig verantwoordelijk te houden voor het waarborgen van de naleving van milieu- en veiligheidsnormen;

d) zich ten volle bewust te zijn van het belang van de GIUK-kloof als maritieme transitcorridor die onverbrekelijk verbonden is met EU-belangen, en van de risico’s die verbonden zijn aan het ontstaan ervan als toneel voor operaties in de grijze zone; er dienovereenkomstig naar te streven de institutionele veerkracht van deze landen en gebieden op te bouwen in samenwerking met constructieve partners;

e) samen te werken met de lidstaten en de NAVO-bondgenoten, teneinde in reactie hierop de afschrikkingsvermogens te versterken, onder meer door middel van een versterkte strategische dialoog tussen de EU en de NAVO over het Arctisch omgevingsbewustzijn, het delen van inlichtingen en gezamenlijke defensieoefeningen in het Hoge Noorden, naar het voorbeeld van de Arctic Challenge 2023 in Zweden, Finland en

Noorwegen en de militaire oefening Arctic Light 2025 onder leiding van Denemarken; de samenwerking met de NAVO-structuren en het Europees Centrum voor de bestrijding van hybride dreigingen te vergroten om veerkracht op te bouwen en gemeenschappelijke normen te ontwikkelen voor de bescherming van de infrastructuur in het noordpoolgebied; de praktische samenwerking tussen de EU en de NAVO in het noordpoolgebied te verdiepen op gebieden van gemeenschappelijk belang, waaronder maritiem omgevingsbewustzijn, bescherming van kritieke infrastructuur, en logistiek en interoperabiliteit op het gebied van opsporing en redding; de waakzaamheid bij de samenwerking van de EU met externe partners te verhogen en mechanismen voor veiligheidsscreening op EU-niveau in te stellen voor buitenlandse onderzoeks- en infrastructuurprojecten in het noordpoolgebied;

f) tegelijkertijd te blijven werken aan het voorkomen van een overloopeffect van geopolitieke conflicten naar de regio, en tegelijkertijd een prominentere rol te spelen in het noordpoolgebied en te streven naar een alomvattende herformulering van het beleid inzake het noordpoolgebied die verder gaat dan het achterhaalde idee van Arctisch exceptionalisme, en in plaats daarvan het beleid inzake het noordpoolgebied te gebruiken als methode om veranderende uitdagingen in de huidige geopolitieke context te beoordelen;

g) gelet hierop ervoor te zorgen dat EU-acties in het Hoge Noorden een aanvulling vormen op het strategisch concept 2022 van de NAVO en profiteren van de versterkte maritieme positie van het bondgenootschap; de militaire coördinatie en gedeeld omgevingsbewustzijn van de NAVO en de EU te bevorderen en op te roepen tot meer interoperabiliteit tussen de EU-lidstaten en andere NAVO-bondgenoten op het gebied van Arctische veiligheid, maritiem toezicht, opsporings- en reddingsoperaties en de bescherming van kritieke infrastructuur;

h) er nota van te nemen dat het Europese noordpoolgebied deel uitmaakt van een continuüm dat het Oostzeegebied in het noordpoolgebied omvat dat gemeenschappelijke uitdagingen en belangen heeft; te erkennen dat de activiteiten van de EU in het noordpoolgebied moeten worden afgestemd op en steun moeten bieden aan de ontwikkelingsactiviteiten van de EU die worden uitgevoerd in de oostelijke grensgebieden van de EU in het noorden om het effect ervan te maximaliseren;

i) tegen deze achtergrond en in het licht van de recente incidenten in de Oostzee die worden toegeschreven aan de Russische schaduwvloot en Chinese vaartuigen, de bescherming van essentiële onderwaterinfrastructuur in het noordpoolgebied

aanzienlijk te versterken, met name onderzeese kabels en pijpleidingen, waaronder die in de nabijheid van Groenland, en het regelgevingskader voor sancties en tegenmaatregelen aan te scherpen; invulling te geven aan de verplichtingen uit hoofde van de artikelen 112 t/m 115 van het Unclos, die van essentieel belang zijn om Europa's digitale en energieconnectiviteit te beschermen tegen geopolitieke verstoringen, en deze te handhaven; een strategie van de EU en de EER te ontwikkelen om de samenwerking tussen China en Rusland in het Hoge Noorden, die de vrijheid van scheepvaart en het internationaal recht mogelijk ondermijnt, te monitoren en tegen te gaan;

j) de vaststelling te ondersteunen van gemeenschappelijke normen inzake cyberbeveiliging en veerkracht voor onderzeese kabels, landingspunten en kritieke digitale infrastructuur in het noordpoolgebied, onder meer door middel van gezamenlijke risicobeoordelingen, vereisten voor het melden van incidenten en periodieke stresstests, waarbij hun strategische rol voor de open strategische autonomie van de EU wordt erkend;

k) hybride dreigingen aan te pakken zoals cyberaanvallen, het verstoren van gps-signalen, gps-spoofing en sabotage van onderwaterkabels, die betere monitoring- en responsmechanismen vereisen via een gezamenlijk monitoring- en responskader van de EU en de NAVO en meer investeringen in verbeterde, beveiligde en autonome satellietcommunicatie, met inbegrip van lanceercapaciteit, alsook investeringen, onderwaterdrones en het in kaart brengen van de zeebodem; in dat verband onderzoek, tests en gefaseerde inzet van door de EU gefinancierde hybride bewakingstechnologieën te ondersteunen, met inbegrip van onbemande systemen, in coördinatie met de Noordse partners om hybride dreigingen te monitoren en erop te reageren;

l) gelet op het toenemende strategische belang en de toenemende afhankelijkheid van Arctische in de ruimte gestationeerde vermogens voor de Europese veiligheid, het collectieve omgevingsbewustzijn, de veerkracht en de regionale stabiliteit in het noordpoolgebied te versterken; daarnaast door de EU geleide investeringen en partnerschappen met betrouwbare bondgenoten te bevorderen om kritieke infrastructuur in het noordpoolgebied te beveiligen en de afhankelijkheid van autoritaire mogendheden te verminderen, met inbegrip van de productie van ijsbrekers, indien mogelijk in samenwerking met de strategische partners van de EU;

m) de toegenomen geopolitieke concurrentie op de zeeroutes door het noordpoolgebied, met name de NSR te erkennen; derhalve ondersteuning te bieden aan diplomatieke dialogen die erop gericht zijn internationale overeenkomsten op het gebied van de

vrijheid van scheepvaart en vreedzame maritieme samenwerking tot stand te brengen, zich teweer te stellen tegen unilaterale claims, en de toepassing van het internationaal zeerecht in overeenstemming met het Unclos te bevorderen; dienovereenkomstig de Russische beperkingen van de vrije scheepvaart in de NSR en zijn versterking van de militaire infrastructuur langs de NSR publiekelijk te veroordelen; de toepassing van het internationaal recht te ondersteunen om pogingen tegen te gaan om betwiste scheepvaartcorridors te legitimeren of geopolitieke invloed uit te oefenen onder het mom van wetenschappelijke of economische samenwerking; regionale dialogen aan te gaan over de uitvoering van de Overeenkomst in het kader van het Unclos inzake het behoud en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht in het noordpoolgebied;

n) gezien de onevenredige gevolgen van de klimaatverandering voor het noordpoolgebied en in samenwerking met internationale partners en inheemse volkeren in het noordpoolgebied zo snel mogelijk aanpassingsstrategieën te versterken die ook een veiligheidsbeleidsdimensie hebben, ondersteuning te bieden aan grootschalige monitoringinitiatieven, en aanzienlijk meer te investeren in onderzoeksprogramma's waarin prioriteit wordt gegeven aan de noodzaak om economische groei in evenwicht te brengen en tegelijkertijd kritieke ecosystemen in het noordpoolgebied te beschermen, in overeenstemming met het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" dat is verankerd in artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852; te erkennen dat klimaatverandering weliswaar een bedreiging vormt voor de Arctische ecosystemen, maar dat de stijgende temperaturen ook grote maatschappelijke gevolgen hebben in de noordpoolgebieden, waarbij wordt benadrukt dat het noodzakelijk is om de mensen die in het noordpoolgebied wonen centraal te stellen in het onderzoek en ervoor te zorgen dat de voordelen die voortvloeien uit onderzoeksactiviteiten lokale gemeenschappen helpen zich aan te passen en veerkrachtiger te worden;

o) gezien het belang van natuurlijke hulpbronnen in het noordpoolgebied, inclusief koolwaterstoffen, zeldzame aardmetalen, en visbestanden, en samen met de lidstaten, de consensuele partnerschappen met Groenland en andere belanghebbende partijen van het noordpoolgebied, met inbegrip van inheemse gemeenschappen, op het gebied van duurzame winning en verwerking van hulpbronnen te versterken, met strikte inachtneming van de hoogste milieunormen om rampzalige gevolgen, zoals de gevolgen van de olieramp in Norilsk (Rusland) in 2020, te voorkomen; ervoor te zorgen dat

een dergelijke samenwerking enerzijds bijdraagt tot de bevolkingsgroei en het nieuw leven inblazen van lokale gemeenschappen in het noordpoolgebied en anderzijds de afhankelijkheid van de EU van China en andere onbetrouwbare leveranciers vermindert; rekening te houden met de strategische belangen van de EU inzake het veiligstellen van de toegang tot kritieke grondstoffen van betrouwbare en gelijkgestemde partners, alsook met de economische groei van de EU;

p) tegelijkertijd te werken aan de totstandkoming van een bindende internationale milieuaansprakelijkheidsregeling om ervoor te zorgen dat vervuilers de volledige verantwoordelijkheid dragen voor ongevallen en ecologische schade in de Arctische wateren in het licht van de mogelijke opening van nieuwe trans-Arctische scheepvaartroutes;

q) gezien de noodzaak om de rechten van inheemse volkeren in het hele noordpoolgebied te eerbiedigen en te bevorderen, te werken aan de integratie van inheemse kennis in milieu- en beleidsvormingsprocessen, waarbij ervoor wordt gezorgd dat inheemse belangen en deskundigheid goed worden geïntegreerd in alle niveaus van de beleidsvorming van de EU, naast alle andere relevante kennisbronnen, en dat hun talen en cultuur worden beschermd;

r) in het kader van de EU-samenwerking in het noordpoolgebied, prioriteit te verlenen aan programma's op het gebied van geestelijke gezondheid, geletterdheid, talen en jongeren, waarbij rekening wordt gehouden met de aanbevelingen van de Arctische fora voor inheemse volkeren en jongeren;

s) artikel 19 van de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volkeren, waarin hun rechten zijn vastgelegd, te eerbiedigen; tevens te waarborgen dat de activiteiten van de EU en de lidstaten in het noordpoolgebied bijdragen tot het welzijn en de rechten van inheemse gemeenschappen en deze niet schaden, overeenkomstig de verklaring van Ottawa van 1996; de verhoogde blootstelling van inheemse volkeren aan buitenlandse inmenging en desinformatiecampagnes die erop gericht zijn complexe en unieke contexten te instrumentaliseren, te overwegen en tegen te gaan;

t) de aanbevelingen van de Verklaring van Kiruna van 2013 volledig te integreren in het noordpoolbeleid van de EU, onder meer door meer financiering voor hernieuwbare energie en duurzaam afvalbeheer in Arctische gemeenschappen te ondersteunen, mechanismen voor de zinvolle deelname van inheemse volkeren aan de governance en besluitvorming in het noordpoolgebied te versterken, de capaciteit voor civiele

veiligheid en respons in noodsituaties in het noordpoolgebied te vergroten – met inbegrip van infrastructuur voor opsporing en redding en rampenparaatheid – en interdisciplinaire onderzoeks- en onderwijspartnerschappen te bevorderen, met inbegrip van steun voor jongeren in het noordpoolgebied en lokale en inheemse instellingen;

u) de volledige uitvoering van de Visserijovereenkomst voor de centrale Noordelijke IJszee te bevorderen, waarbij de ondertekenaars worden verplicht een gezamenlijk programma voor wetenschappelijk onderzoek en monitoring op te zetten en inheemse kennis te integreren alvorens toekomstige commerciële visserijactiviteiten in de regio toe te staan;

v) te erkennen dat een bevolkt noordpoolgebied, grensoverschrijdende infrastructuur en veerkrachtige samenlevingen van strategisch belang zijn voor de Europese veiligheid en de samenwerking binnen en met het Europese noordpoolgebied versterken; met name de ontwikkeling van noord-noord- en oost-west-infrastructuurprojecten in het Zweedse en Finse noordpoolgebied te ondersteunen, met bijzondere nadruk op het bevorderen van meer capaciteit op de bestaande spoorweg van Finland naar de Noordelijke IJszee, en nieuwe multimodale vervoersverbindingen te onderzoeken om de connectiviteit tussen de EU en de Noordse landen en de militaire mobiliteit te versterken;

w) het belang van veerkrachtige connectiviteit voor Arctische gemeenschappen en de veiligheid van de EU te erkennen en EU-instrumenten te ontwerpen die een grotere economische integratie in het noordpoolgebied actief bevorderen, aangezien investeringen in grensoverschrijdende infrastructuur de mobiliteit vergroten, innovatie en bedrijfsontwikkeling stimuleren en de voorzieningszekerheid en paraatheid versterken door middel van samenwerking tussen publieke en particuliere actoren;

x) te erkennen dat de steun van de EU voor de ontwikkeling van en samenwerking in het noordpoolgebied essentieel is voor de bevordering van de betrekkingen, het vertrouwen en de ontwikkelingscapaciteit in dunbevolkte kwetsbare noordelijke gebieden;

y) te erkennen dat concurrentievermogen en crisisbeheer in een complexe omgeving op het gebied van veiligheidsbeleid afhankelijk zijn van sterke, innovatieve samenlevingen en lokale bedrijven met hun eigen capaciteiten, en van grensoverschrijdende samenwerking tussen beleidsmakers, onderzoekers, bedrijven en gemeenschappen; te erkennen dat de EU, in nauwe dialoog met de betrokken staten en regionale

organen, steun moet blijven verlenen aan de capaciteitsopbouw van veerkrachtigere en duurzamere Arctische gemeenschappen;

z) de kritieke rol van internationale wetenschappelijke samenwerking op het gebied van governance van het noordpoolgebied en kennis van het klimaat te benadrukken en onverminderd ondersteuning te bieden aan voortgezette EU-financiering voor en actieve deelname aan arctische onderzoeksprojecten en wetenschappelijke dialogen; het delen van open data en de integratie van wetenschappelijke bevindingen in beleidsvormingsprocessen te bevorderen, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat een dergelijke wetenschappelijke uitwisseling plaatsvindt met volledige kennis van de huidige defensie- en veiligheidsrisico's die voortvloeien uit de geopolitieke situatie;

aa) de unieke rol te erkennen van universiteiten in Arctische plattelandsgebieden als motor voor regionale ontwikkeling en economische groei door middel van innovatie in onderzoek en ondernemingen, die nieuwkomers aantrekt, vaardigheden en competenties op lokaal en regionaal niveau verbetert, regionale cohesie en de verspreiding van kennis en informatie bevordert die bijdraagt tot veerkracht en paraatheid; Arctische universiteiten te ondersteunen, onder meer met financiële bijdragen via een mix van EU-programma's; onderwijs- en onderzoeksmobiliteit te versterken tussen universiteiten in de EU en instellingen voor hoger onderwijs in het noordpoolgebied, waaronder in Groenland, IJsland en het noorden van Noorwegen, om een nieuwe generatie Arctische deskundigen voort te brengen en de samenwerking tussen mensen te verdiepen; de financiering van interdisciplinair arctisch onderzoek op te voeren en de oprichting van een Europees kenniscentrum voor arctisch onderzoek te ondersteunen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de diensten van Copernicus, open data-infrastructuren, metingen ter plaatse en traditionele kennis, om operationele wetenschappelijke producten te leveren ter ondersteuning van de besluitvorming op EU-niveau en de samenwerking met legitieme internationale partners;

ab) tegen de achtergrond van de toenemende steun in IJsland voor toetreding tot de EU, de intentie van plaatselijke autoriteiten om tegen 2027 een referendum over het hervatten van de onderhandelingen over toetreding tot de EU te verwelkomen en te beloven de uitslag daarvan te respecteren als zijnde de democratisch tot uitdrukking gebrachte wil van de inwoners van IJsland; ondertussen proactief samen te werken met de regering van IJsland om de voordelen van een mogelijk EU-lidmaatschap onder de aandacht te brengen, en de voorbereiding voor een hernieuwd toetredingsproces op te schalen mocht IJsland formeel een nieuwe aanvraag tot toetreding indienen, en

tegelijkertijd onmiddellijk de samenwerking op het gebied van gemeenschappelijke belangen te versterken en EU-bijstand aan te bieden in de strijd tegen hybride dreigingen en buitenlandse inmenging;

ac) zich ingenomen te tonen met het besluit van de IJslandse regering om besprekingen over een veiligheids- en defensiepartnerschap met de EU op te starten; te verklaren dat de daaruit voortvloeiende overeenkomst van fundamenteel belang zal zijn voor de toekomstige betrekkingen tussen de EU en IJsland;

ad) Noorwegen te erkennen als een belangrijke bondgenoot van de EU en de NAVO en te onderstrepen dat de samenwerking op het gebied van veiligheid en defensie voortdurend moet worden versterkt, volledig in overeenstemming met de NAVO-verbintenissen; gelet hierop en in de wetenschap dat een Noors lidmaatschap van de EU zowel de nationale belangen van dat land ten goede zou komen als de geopolitieke veerkracht van de EU zou versterken middels het sluiten van kritieke leemten in de collectieve verdediging van de Unie (in het bijzonder de GIUK-kloof) onderzoek te doen naar nauwere samenwerking met Noorwegen, met inbegrip van de mogelijke uitbreiding tot Noorwegen van artikel 42, lid 7, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, alsook de eventuele toetreding van Noorwegen tot de EU; te benadrukken dat uitgebreide defensiesamenwerking met Noorwegen reeds mogelijk is, zoals blijkt uit de robuuste Noordse defensiesamenwerking, die als model moet dienen voor nauwere banden tussen de EU en Noorwegen;

ae) gezien de cruciale rol van Noorwegen in de energiezekerheid van de EU, die goed is voor meer dan 30 % van de gasinvoer in de EU in 2024, de samenwerking op het gebied van veerkracht op energiegebied en diversificatie van de voorziening te versterken als een belangrijk instrument – naast andere strategische infrastructuurprojecten zoals de gascorridor in de Oostzee – om strategische autonomie van de EU, grotere veerkracht en minder afhankelijkheid van Russische energieleveringen tot stand te brengen;

af) zich ingenomen te tonen met de voortdurende steun van Noorwegen aan Oekraïne, met inbegrip zijn besluit om bijna 600 miljoen EUR voor het Oekraïense luchtverdedigingssysteem toe te wijzen;

ag) in het licht van de grote bezorgdheid van het Parlement over het toenemende geopolitieke belang van Groenland, die versterkt wordt door verklaringen van externe actoren waarin vraagtekens worden geplaatst bij de grondwettelijke regelingen

en soevereiniteit van Denemarken, en verslagen over buitenlandse inmenging in zijn binnenlandse aangelegenheden, waaronder bepaalde verklaringen van de Amerikaanse regering, eens te meer het zelfbeschikkingsrecht van Groenland te bevestigen, en te benadrukken dat beslissingen over de constitutionele toekomst en internationale betrekkingen van Groenland uitsluitend een zaak zijn van de inwoners van Groenland, zonder externe druk;

ah) met het oog op het toenemende belang van Groenland voor arctische en Europese veiligheidskaders, alsook de toenemende steun voor toetreding tot de EU onder de bevolking van Groenland, zoals blijkt uit enquêtes, waarin 60 % van de inwoners van dat land nu aangeeft voorstander te zijn van toetreding van Groenland tot de EU, positief te reageren op elk mogelijk initiatief van de Groenlandse regering om zijn politieke, institutionele en economische betrekkingen met de EU te versterken; de EU aan te sporen diepere strategische en economische partnerschappen aan te gaan, waaronder in het kader van een eventuele toetreding, indien en wanneer de bevolking van Groenland dat wenst; in dit verband te onderstrepen dat het EU-lidmaatschap, dat toegang geeft tot initiatieven zoals Iris^2 en Galileo, Groenland een grotere stem in governance van het noordpoolgebied zou geven, de middelen zou bieden om zijn cruciale ecosystemen te beschermen en de duurzame ontwikkeling van kritieke infrastructuur mogelijk zou maken naarmate nieuwe noordelijke handelsroutes ontstaan, en tegelijkertijd de veiligheid ervan zou versterken;

ai) kennis te nemen van de eerste veiligheidsstrategie van Groenland getiteld “Greenland in the World: Nothing about us without us – Greenland’s Foreign, Security and Defense Policy 2024-2033”, die het beginsel weerspiegelt dat Arctische volkeren op zinvolle wijze moeten worden betrokken bij het vormgeven van beleid dat van invloed is op hun regio; kennis te nemen van de aanbeveling in de strategie om in Nuuk een vredescentrum op te richten dat de dialoog zou bevorderen en onderzoek en bemiddeling zou vergemakkelijken;

aj) te erkennen dat Groenland zich heeft aangesloten bij de EU-sancties tegen Rusland na de invasie in Oekraïne; te benadrukken dat de opening van het kantoor van de Commissie in Nuuk een nieuwe fase inluidt in de samenwerking met Groenland, dat weliswaar geen lidstaat is, maar al lang nauwe banden met de EU onderhoudt en financiële steun van de EU heeft gekregen, onder meer in de onderwijssector;

ak) de samenwerking met Canada te versterken; het strategische belang van het partnerschap tussen de EU en Canada te onderstrepen in het licht van gedeelde democratische waarden

en mondiale verantwoordelijkheden, en samenwerking op het gebied van veiligheid en defensie in het noordpoolgebied te bevorderen als onderdeel van een ambitieuze en toekomstgerichte agenda tussen de EU en Canada;

al) met name te wijzen op de noodzaak van meer samenwerking om kwaadwillige activiteiten van Rusland en China in het noordpoolgebied te bestrijden, en tegelijkertijd de economische ontwikkeling te bevorderen en erop te wijzen dat militaire samenwerking ook lokale gemeenschappen kan versterken; een gestructureerde dialoog te ontwikkelen in het kader van de Brede Economische en Handelsovereenkomst tussen de EU en Canada[3], met bijzondere aandacht voor de bescherming van ecosystemen en biodiversiteit, de toepassing van internationale milieunormen, veerkrachtige infrastructuur, beveiliging van maritieme routes en de integratie van inheemse kennis in besluitvormingsprocessen; te wijzen op het grote potentieel voor samenwerking tussen de EU en Canada inzake Canadese natuurlijke hulpbronnen; nauwere samenwerking op wetenschappelijk en cultureel gebied aan te moedigen om inheemse bevolkingsgroepen mondiger te maken en de weerbaarheid van het noordpoolgebied te versterken; te benadrukken dat samenwerking op het gebied van infrastructuurontwikkeling en -beheer en modellen voor inheemse partnerschappen centraal staat in de samenwerking tussen de EU en Canada; prioriteit te geven aan snelle stappen om de politieke, economische en veiligheidssamenwerking met Canada te verdiepen, gezien zijn rol als oprichtend lid van de Arctische Raad en als strategische partner van de EU;

am) de dialoog tussen de EU en de VS over het noordpoolgebied aan te moedigen; de vele gemeenschappelijke uitdagingen van de EU en de VS in de regio, van klimaat tot samenwerking op het gebied van veiligheid, te benadrukken; te beklemtonen dat samenwerking tussen de EU en de VS in het noordpoolgebied van fundamenteel belang is om Rusland en China te beteugelen en de veiligheid van zowel de EU als de VS te waarborgen;

an) te benadrukken dat een sterkere regionale dialoog met gelijkgestemde partners in het noordpoolgebied noodzakelijk is en de EU-leiders op te roepen de leiders van dergelijke partners bijeen te brengen teneinde een gemeenschappelijke, solide en haalbare langetermijnstrategie voor het noordpoolgebied vast te stellen;

---

3 Brede Economische en Handelsovereenkomst (CETA) tussen Canada, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds (PB L 11 van 14.1.2017, blz. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/37/oj).

ao) de multilaterale governance en samenwerking te versterken via de Arctische Raad, met name onder het huidige voorzitterschap van het Koninkrijk Denemarken, waarbij Groenland het voortouw neemt voor de periode 2025-2027; in dit verband er bij alle leden op aan te dringen de vreedzame, op wetgeving gebaseerde governancekaders te handhaven en doeltreffende multilaterale samenwerking te herstellen, met bijzondere nadruk op milieubescherming, duurzame ontwikkeling en de rechten van inheemse volkeren;

ap) de samenwerking met landen die de status van waarnemer bij de Arctische Raad hebben, zoals Japan en Zuid-Korea, te versterken, waarbij de nadruk ligt op duurzame technologie, ijsbrekercapaciteit en maritieme veiligheid, en tegelijkertijd de strategische belangen van de EU worden gewaarborgd;

aq) hun inspanningen ter ondersteuning van het verzoek van de EU om volwaardig waarnemer te worden in de Arctische Raad te hernieuwen en de deelname van de EU aan de werkgroepen van de Arctische Raad te vergroten;

ar) meer financiering en steun te verlenen aan samenwerking met belangrijke Arctische instellingen zoals de Arctische Economische Raad, het forum van burgemeesters van het noordpoolgebied en het Permanent Comité van parlementsleden van het noordpoolgebied, onder meer door middel van capaciteitsopbouw, gezamenlijke projecten en onderzoeksinitiatieven, waarbij hun essentiële rol bij de bevordering van duurzame ontwikkeling en lokale betrokkenheid in het hele noordpoolgebied wordt erkend;

as) te erkennen dat een verbeterde en versterkte EU-strategie voor het noordpoolgebied ook extra financiële middelen vereist; ervoor te zorgen dat het volgende meerjarig financieel kader strategische investeringen bevordert in Arctische scheepvaartcapaciteit, moderne communicatiesystemen, logistieke centra en ondersteunende infrastructuur, met inbegrip van ijsbrekers; te benadrukken dat dergelijke investeringen moeten garanderen dat de milieunormen strikt worden nageleefd en dat inheemse volkeren op zinvolle wijze worden betrokken bij de planning en uitvoering van het beleid;

at) het mandaat van de speciale gezant voor Arctische aangelegenheden te versterken door duidelijker gezag, passende middelen en verantwoordelijkheden te waarborgen om toezicht te houden op ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en milieu, de EU te vertegenwoordigen in Arctische fora, het Arctisch beleid te coördineren, samen te werken met inheemse gemeenschappen en verslag uit te brengen aan de Raad en het Parlement;

au) aan te dringen op de oprichting van een speciale Arctische eenheid binnen de EDEO om een meer omvattende en proactieve betrokkenheid bij Arctische staten en belanghebbenden te bevorderen; te benadrukken dat de EU het noordpoolgebied moet behandelen als een langetermijnpartner voor duurzame welvaart, waarbij samenwerking op het gebied van economie, milieu en veiligheid prioriteit moet krijgen; er bij de EDEO op aan te dringen specifieke expertise inzake het noordpoolgebied op te bouwen, onder meer door opleiding van personeel en nauwere samenwerking met Arctische gemeenschappen en instellingen, en de EU-deelname aan de werkgroepen van de Arctische Raad te versterken; te benadrukken dat deze capaciteitsopbouw moet worden ondersteund met voldoende financiering, met inbegrip van middelen voor opleiding van personeel, onderzoek en het opbouwen van partnerschappen met Arctische gemeenschappen en instellingen, om te zorgen voor een alomvattende, geïnformeerde, doeltreffende en gecoördineerde aanpak van het Arctisch beleid van de EU;

av) een formele EU-vertegenwoordiging op de Faeröer te onderzoeken en in te stellen om de politieke dialoog te versterken, de samenwerking op het gebied van visserij, klimaatveerkracht en duurzame ontwikkeling te verbeteren en de strategische aanwezigheid van de EU in het Noord-Atlantische gebied te consolideren;

2. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en, ter informatie, aan de regeringen en parlementen van de Arctische staten, alsook aan de vertegenwoordigende organisatie van inheemse volkeren.